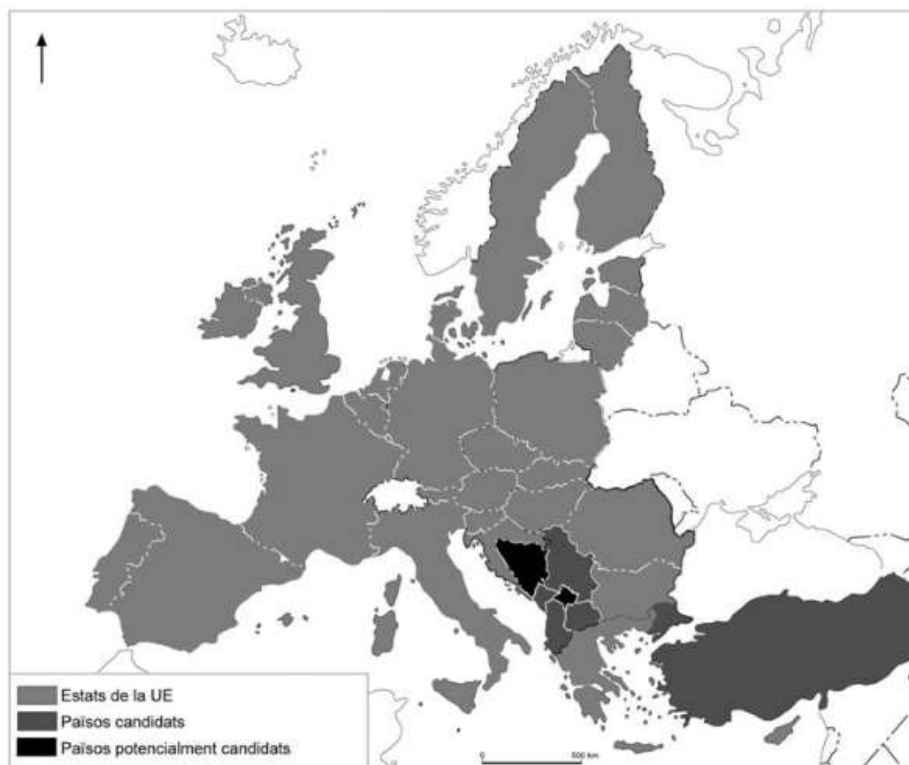

Exercici 1

Els antecedents de la Unió Europea (UE) es remunten a l'any 1951, amb la formació de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA) per part dels sis països fundadors. Des d'aleshores molts altres països s'han anat afegint al procés de construcció europea fins a arribar a la UE actual, que està formada per vint-i-vuit estats i és la primera potència comercial del món.

Composició de la Unió Europea

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la UE.

a) Anomeneu i marqueu en el mapa els sis països fundadors de la Comunitat Econòmica Europea.

Els països fundadors de la CEE van ser Alemanya, Bèlgica, França, Holanda, Itàlia i Luxemburg.

b) Quins són els tres darrers països que s'han incorporat a la Unió Europea? Marqueu-los també en el mapa.

Els darrers països que han entrat a la UE són Romania, Bulgària i Croàcia.

2.L'any 1995 Espanya s'incorpora al Tractat de Schengen. Expliqueu en què consisteix aquest tractat i quins n'han estat els avantatges per als ciutadans de la Unió Europea.

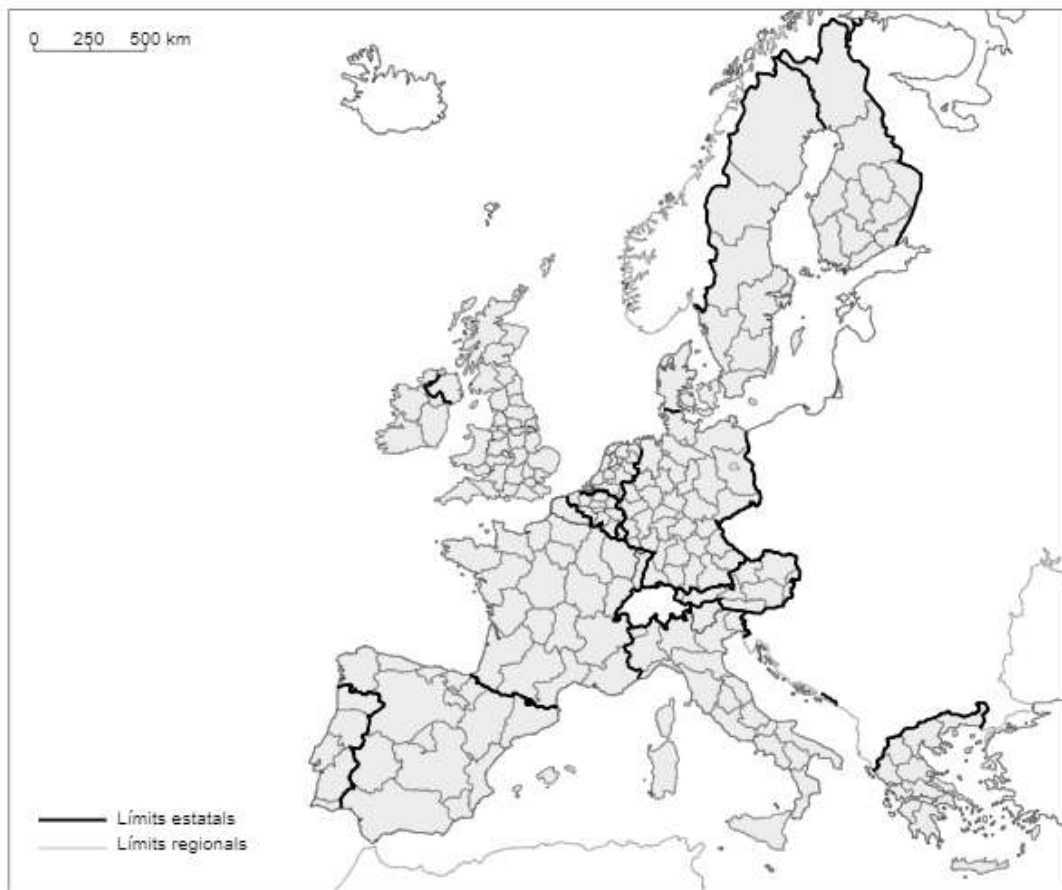
El Tractat de Schengen garanteix la lliure circulació de béns i persones a l'interior de la pràctica totalitat dels països de la UE. L'avantatge per a les persones és que permet creuar les fronteres sense tràmits o controls fronterers.

3. Relacioneu els esdeveniments de la columna de l'esquerra amb l'any en què van passar. Per fer-ho, escriviu el número corresponent en les caselles de la columna de la dreta.

[0,5 punts]

1. Espanya entra a la Comunitat Econòmica Europea (CEE).	☐ 1957
2. Es crea la CEE.	☐ 1986
3. Entra en vigor el Tractat de Maastricht, que fixa les bases de la UE.	☐ 2002
4. Comença a circular l'euro com a moneda de la UE.	☐ 1993

ELS ESTATS I LES REGIONS DE LA UNIÓ EUROPEA

1.Descriuiu la informació que proporciona el mapa i enumereu els països membres de la Unió Europea en l'actualitat. [1 punt]

L'alumnat ha de descriure que es tracta d'un mapa que reflecteix la divisió territorial de la Unió Europea en l'actualitat i que aquesta s'organitza en estats i regions. Aquesta part es pot valorar amb 0,5 punts. La resta de la puntuació es pot atorgar a l'enumeració dels estats membres, aquesta hauria de ser correcta admetent-se un error com a màxim.

2. Indiqueu amb quina escala de l'organització territorial de l'Estat espanyol es corresponen les regions europees i enuncieu les principals característiques de la política regional europea. [1,5 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui explícitament les comunitats autònomes espanyoles com a coincidents amb les regions europees. Es pot valorar amb 0,5 punts. Com a principals característiques de la política regional cal comentar:

- vetllar pel desenvolupament igualitari de les regions europees
- la creació de dotacions econòmiques denominades Fons Estructurals i de Cohesió, per fer front a les necessitats de les regions menys desenvolupades. Així mateix cal comentar l'existència de tres tipus de fons: Fons Social Europeu (FSE), Fons Europeu d'Orientació i Garantia Agrícola (FEOGA) i Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER).

- Els objectius que es volen assolir amb els fons són, entre d'altres, desenvolupar les regions que encara no ho estiguin, reconvertir les regions afectades pels canvis industrials, lluitar contra l'atur de llarga durada i desenvolupar les zones rurals.

3. Expliqueu quines són les principals institucions polítiques de la Unió Europea i quines funcions acompleixen. Esmenteu alguns dels països que properament s'integraran en aquesta organització. [2,5 punts]

L'alumnat hauria de comentar les següents institucions:

- La Comissió europea vetlla per l'aplicació correcta dels tractats i pel compliment de les decisions. És l'òrgan executiu de la UE, proposa la política comunitària, fa els projectes de llei i elabora els pressupostos. Està formada per comissaris elegits per quatre anys.

- El Parlament es reuneix un cop al mes i nomena comissions per a temes específics i dóna el vist-i-plau a molts temes com per exemple els pressupostos. Està format per grups o partits polítics com els socialistes, demòcrata-cristians, populars, etc. Cada país té un nombre determinat d'europarlamentaris segons el nombre d'habitants i s'elegeixen per sufragi universal.

- El Consell de Ministres és el principal òrgan decisor de la UE. Està format pels ministres d'Afers Exteriors, però segons el tema que s'hagi de tractar hi van altres ministres. Les decisions es prenen per unanimitat o bé per majoria qualificada. Cada estat té un nombre de vots que depèn del nombre de població de cada país.

- El Tribunal de Justícia resolt els problemes legals que afecten a les lleis comunitàries. Està constituït per un jutge de cada país membre més un altre de rotatiu. Totes les institucions, empreses i ciutadans i ciutadanes de la UE poden acudir a aquest tribunal perquè intervingui entemes relacionats amb les lleis comunitàries.

4. Com es podria definir una regió europea?

La Unió Europea considera que una regió europea és un territori amb una dinàmica demogràfica i econòmica i uns trets geogràfics comuns, delimitat amb una finalitat de caràcter administratiu i estadístic.

5. Què són les NUTS?

Les NUTS (Nomenclatura d'Unitats Territorials Estadístiques) són la manera com es classifiquen les diferents divisions territorials de la UE

6. Quins estats europeus van signar el tractat de Roma?

França, la República Federal d'Alemanya, Itàlia, Bèlgica, els Països Baixos i Luxemburg.

7. Quines organitzacions van ser creades pels tractats de Roma?

Es van crear dues organitzacions fonamentals per a la construcció europea: a) La Comunitat Econòmica Europea (CEE), coneguda popularment amb el nom de Mercat Comú. b) La Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (CEEA), també coneguda com a Euratom.

8. Quins objectius establiren els tractats de Roma?

Els tractats de Roma van establir com a objectiu la lliure circulació de persones, mercaderies, serveis i capital per tot el territori dels estats membres, de manera que les fronteres entre aquests països quedaren força desdibuixades.

9. Què és el tractat de la Unió Europea?

És el tractat que va entrar en vigor l'1 de novembre de 1993 i que representà un enfortiment de la unió econòmica i política dels estats membres de la CEE.

10. Com organitza la Unió Europea el tractat de Maastricht?

El TUE organitza la Unió Europea en tres grans àrees: la comunitària, la de política exterior i seguretat comuna i la de justícia i afers interiors.

a) Pel que fa a l'àrea comunitària, el tractat de la Unió Europea dóna impuls a la creació d'una ciutadania europea, instaura la unió monetària i econòmica (amb la creació del Banc Central Europeu i l'euro com a moneda de la UE), declara que la cohesió econòmica i social dels estats membres és un objectiu prioritari, promou la cooperació en diversos temes i dota de més competències el Parlament Europeu, al qual els estats han de supeditar les seves decisions.

b) Quant a l'àrea de política exterior i de seguretat comuna (PESC), estableix que les relacions exteriors de la UE es portaran a terme de manera unitària i que la UE actuarà conjuntament en temes de seguretat i defensa. Es destaquen la defensa dels drets humans i la democràcia en política exterior.

c) Finalment, l'àrea de justícia i afers interns estableix la cooperació judicial i policial en matèria penal en qüestions de narcotràfic, terrorisme, tràfic de persones, crim organitzat i altres temes.

11. Quina diferència hi ha, a la UE, entre una frontera interior i una frontera exterior?

Es considera frontera interior la que queda dins l'espai territorial de la UE, mentre que la frontera exterior és la que limita amb estats que no formen part de la UE.

12. Com és el sistema polític internacional actual?

L'escenari mundial del principi del segle XXI està dominat per diversos estats que, gràcies a la seva potència econòmica, la seva extensió territorial o el seu pes demogràfic, poden fer aliances, intervenir en la política internacional i dibuixar espais d'influència sobre el planeta d'acord amb

els propis interessos geoestratègics. La fi de l'enfrontament entre els Estats Units d'Amèrica i l'antiga Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (URSS), a causa de la fallida econòmica del bloc de països socialistes entre el 1985 i el 1995, i l'important progrés econòmic que s'ha produït a la Xina i a altres països emergents han donat pas a un sistema polític internacional descentralitzat amb múltiples centres de decisió: els EUA, la Xina, l'Índia, Rússia, el Brasil i la Unió Europea, de manera destacada.

13. Quina mena de qüestions provoquen més conflictes internacionals?

Les situacions que ocasionen més conflictes i tensions internacionals són, cada vegada més, les següents:

- a) Les qüestions energètiques, especialment les relacionades amb la localització i el control de les reserves de petroli i gas natural.
- b) L'accés a l'aigua potable.
- c) El control dels recursos minerals.
- d) La gestió mediambiental i dels residus.
- e) Les tensions dins dels estats multiètnics.
- f) El repartiment desigual dels recursos econòmics i alimentaris

14. Què és l'espai Schengen?

L'espai Schengen és l'espai territorial europeu on són vigents, des del 1995, els acords de Schengen sobre supressió de controls fronterers per garantir la lliure circulació de béns, serveis, capitals, treballadors i viatgers.